

Regnskapssystemer fortsettelse av forrige forelesning

Prinsipiell struktur
Datakvalitet
Behandlingsregler

Regnskapssystemer

- Standardsystemer
 - Standard programmer og database
- Målsørm
 - Standard utvidbar database
 - Standardiserte prosesser, tilpassede tillegg
- Spesielt utviklet for den regnskapspliktige
- Kjente systemer?

Avgrensning

- Innenfor BOL (bokføringsloven)
 - Hovedboksystem
 - Reskontrosystem
- Internregnskap
- Ordre, fakturering, lager
 - BOL: Dokumentasjonskrav
- Produksjonsstyring
- Kalkyler
- Datavarehus
- Integring?
 - Felles tabeller for faste data
 - Formatkonvertering ved overveltning til hoved(boks)system
 - Fordeler og ulemper ved integrering?

Regnskapssystemets oppgaver og målsettinger

- Informasjonsoppgaver
 - Pliktig r-rapportering
 - Oppl til kontrollmyndighet
 - Ledelsesinformasjon
 - Relevant, tilstrekkelig, aktuell
 - Løpende operativ info til beslutningstakere
- Kontrolloppgaver
 - Korrekt info (som forventet)
 - Fullstendig
 - Ajour (fortløpende) bokf
 - Dokumenterte opplysninger
 - Formelle krav til bokf, dok og oppbevaring er oppfylt
 - Tabeller for formuesforvaltning

Tabelltyper

- Systemtabeller / styringstabeller
- Transaksjonstabeller
- Tabeller for faste data
- Rapport-tabeller
 - Pdf-til
- Database
 - Def: tabeller med en definert sammenheng
 - Datatabeller
 - Utsnitt (View) - spesifikasjon
 - Skjema

Riktig resultat

- Korrekte inndata
- Korrekt behandling
- Korrekt presentasjon
- Korrekt program
- Korrekte styringsdata i styringstabeller

Program vs styringstabell

- Program
 - Hvis
 - $\text{forfaltSaldo} < 0$ og $\text{kundenr} > 1000$
 - så
 - $\text{Rente} = 20\% * \text{forfaltSaldo}$
 - Kunder med $\text{nr} > 1000$ skal renteberignes
- Program m/ styringstab
 - Hvis
 - $\text{forfaltSaldo} < 0$ og $\text{systemtabell.renteregning} = \text{"J"}$ og $\text{forfaltSaldo} < 0$ og $\text{RESK.renteberegn} = \text{"J"}$
 - Så
 - $\text{Rente} = \text{systemtabell.rente sats} * \text{forfaltSaldo}$

Revisjon

- Riktig behandling får vi når
 - Behandlingsreglene er riktige
 - Programinstruksjoner
 - Styrekoder i styringstabeller (og tabeller for faste data)
- Revisjon av programmer
 - Programanalyse og vurdering
 - Test av lagrede data og utdata
- Revisjon av styringstabeller (og faste data)
- Hvor er risikoen størst?

Kontroll av IT-systemer

- Generelle kontroller (gjelder alle applikasjoner)
 - Tilgangskontroller m.fl.
- Applikasjonskontroller
 - Kontroller som bare vedrører en applikasjon
 - Validering og inndatakontroller
 - Behandlingskontroller
 - Utdatakontroller
- ISA315 systemer og internkontroll

Revisjon av IT-systemer ISA315 – vedlegg 1 (komponenter i internkontrollen)

- 5. IS består av infrastruktur og programvare
- 6. De delene av IS relevante for øk rapp
- 7. Systemgenererte poster
- 8. Kommuniserer roller og ansvar

Tilgangskontroll: Autorisasjon og autentifikasjon

- Aksestabellen
 - Linjer: Brukere
 - Kolonner:
 - Brukerident
 - Tabell/kolonne-rettigheter
 - Kryptert passord til autentisering
- Alternativ plassering
 - Operativsystemet
 - Databasen
 - Applikasjonen

Tabellinnhold og struktur

- Linjer: Forekomster
- Kolonner: Egenskaper
- Valideringsregler
 - Kolonner
 - Sammenheng mellom kolonner
 - Kobling til andre tabeller
- Rettighet bestemmer utsnitt
- Ledetekster, overskrift, format, definisjon

Systemtabeller

- Påvirker systemets virkemåte
- Hvilke delsystemer er virksomme?
- Behandlingsregler
 - Inndata
 - Behandling
 - Presentasjon
- Faste data om den regnskapspliktige

SYSTEMTABELL

- Faste data om den regnskapspliktige:
- Navn, adresse, regnr i brrreg
- En del startverdier:
 - Siste faktnr, bilagsnr, regnskapsperiode
 - Mvasatser og andre faktorer
- System-moduler i bruk
 - Fakturering (Nei / Ja enkel bokf / Ja utvidet bokf)
 - Reskontro
 - Avgiftspliktig regnskap
 -

Transaksjonstabeller

- Beskriver forretningstilfelle
- Egenskaper ved transaksjonen
 - Kronologi
 - Kostnad, inntekt, eiendel, gjeld, EK
 - Dobbelt bokholderi
 - Verdsettelse
 - Legitimering – henvisning til transaksjonsdokumentasjon
 - Evne til å prognostisere fremtidige likedannde hendelser
 - Flerdimensjonale kontoplaner
 - ABC-analyse

Koder i regnskapssystemet

- Identifikasjonskoder (for kontrollspor)
 - Bilag, faktura, ordre, innkjøp
- Tilordningskoder
 - Kontoer, kunder, leverandører, avdeling, prosjekt
 - Kontoramme NS4102, kontoplan KONT1
- Behandlingskoder
 - Mva, ABA, rentekoder, . . .

POSTER: kolonnetyper

- Regnskapskolonner
 - Dato, dokhenv., dok.-art, ktonr, resknr, avd, prosjekt, beløp, tekst, avgift
 - Hvilke kolonner låses når?
- Regnskapssystemkolonner
 - Periode
- (Databasesystemkolonner)
- Elektroniske signaturer

Systemgenererte poster

- Fast behandlingssekvens gjentas ved behov
- Periodisk avslutning
 - Mva,
 - Direkte bokføring
 - Indirekte bokføring som systemgenerert post
 - (kalkulatoriske) avskrivninger,
- Fordelingsnøkler ved gjentatte poster
 - Husleiefordeling
 - Prosjektkostnader

Innlesning av trans

- Overveltning fra forsystem
 - Lønn, fakturering, produksjon
- EDU-poster
 - Banktransaksjoner
- Grensesnittkontroller
 - Avstemming
 - Datavalidering
 - Hva med avviste transaksjoner? (Fullstendighet)
 - Forkastning
 - Tilbakesending til foregående rutineledd
 - Registrering med observasjonskode-tilordning

Tabeller for faste data

- KONTI
 - Kolonner: Ktonr, Ktonavn, Reskode, . . .
- RESK
 - Kolonner: Ktonr, Resknr, Resknavn, . . .
- VARER (egentlig en reskonto)
 - Kolonner: Behkto, Varenr, Varenavn, Spris, Salgsko (pl/fri), Stdkost, SVK (Kostkonto), . . .
- (RESSURS)
- STRUKTUR (forkalkyler)
 - Kolonner: råvarenr, ferdigvarenr, kvantum, . . .

Transaksjonstabeller i forsystemer

- ORDRE og ORDREVL
 - Ordre: ordrenr, ktonr, resknr, dato, . . .
 - Ordrevl: ordrenr, varenr, ordrekvantum, pris?, leveringstid, . . .
- PKS og PKSVL
 - PKS: pksnr, ktonr, resknr, dato, ordrenr, . . .
 - PKSVL: pksnr, varenr, ordrekvantum, leveringstid, levertkvantum, pris, . . .
- FAKT og FAKTVL

Behandling

- Satsvise systemer
 - Regnskapsavslutning $UB=IB+trans$
- Interaktive systemer
 - Pek og klikk
 - dataregistrering
 - rapporter
- Sanntidssystemer
 - "Periodelengde" for regnskapet: 1 trans

Rapportering

- Standard rapporter
 - Bl.a. Lovbefalte spesifikasjoner
 - Oppbevaringsplikt BOL § 13
- Rapportgeneratorer
- Spørreprogrammer

- Databasespråk: SQL